

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1998/16
Karar Sayısı : 1998/88
Karar Günü : 28.12.1998
R.G. Tarih-Sayı :09.07.1999-23750

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Kaş Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 4262 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişik 36. maddesinin üçüncü fıkrasındaki "... ilk tesbitte bir aydan iki aya kadar, ... hafif hapis cezası verilir, ... 7.200.000.- lira hafif para cezasıyla da cezalandırılırlar..." kuralının Anayasa'nın 13. ve 138. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Sürücü belgesi olmadan motorlu araç kullanılması suçundan açılan davada Mahkeme, 2918 sayılı Yasa'nın 36. maddesinin üçüncü fıkrasındaki kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına vararak, iptal istemiyle doğrudan başvuruda bulunmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2918 sayılı Yasa'nın itiraz konusu kuralı da içeren 36. maddesi şöyledir:

"Madde 36- Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, bu Kanunda sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile iki veya çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.

Sürücü belgesi sahibi olmadan araç süren ve sürülmesine izin verenler, beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para ve onbeş günden iki aya kadar hafif hapis cezası, tekrarında onbin liradan yirmibin liraya kadar hafif para ve iki aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Aynı Kanunun 36 ncı maddesine ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Ek: 17/10/1996-4199/16 md.) Geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte (1) ay, tekrarı halinde (3) ay hapis cezası verilir. 18 yaşından küçükler için bu ceza, ilk tespitte (1) ay, tekrarı halinde (3) ay çocuk ıslahevlerinde ıslah edilmek suretiyle yerine getirilir.

Bu kişilerin kazaya neden olması halinde bu cezaların uygulanması diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.

36 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları birleştirilmek suretiyle üçüncü fıkra olarak :

(Ek : 21.5.1997- 4262/4 md.) Sürücü belgesi sahibi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte bir aydan iki aya kadar, tekrarı halinde iki aydan üç aya kadar hafif hapis cezası verilir. Ayrıca bu kişiler her defasında 7 200 000 lira hafif para cezasıyla da cezalandırılırlar. Bu kişilerin kazaya neden olması halinde bu cezaların uygulanması diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez. Sürücü aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dayanılan Anayasa kuralları şunlardır :

1- "MADDE 13.- Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî egemenliğin, Cumhuriyetin, millî güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamaz.

Bu maddede yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir."

2- "MADDE 138.- Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görölmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

C- İlgili Anayasa Kuralı

"MADDE 7.- Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İ t z   'nün 8. maddesi gereğince, Ahmet N. SEZER, Güven D N ER, Samia AKBULUT, Ha ım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUM N, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Fulya KANTARCIO LU ve Mahir Can ILICAK'ın katılmalarıyla 5.5.1998 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından i in esasının incelenmesine, oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, i in esasına ilişkin rapor, iptali istenilen yasa kuralı ve dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği g r   l p d    nd  :

Mahkeme, itiraz konusu kuraldaki su ın yaptırımının idar  para cezası olması gerektiği halde, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı biçimde adl  yargı yetkisine giren suç olarak kabul edilmesinin Anayasa'nın 13. maddesinin ikinci fıkrasına ve 138. maddesinin birinci fıkrasına aykırılık olu turdu unu ileri sürmüştür.

Anayasa'nın 7. maddesine göre, yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nindir. Yasakoyucu, ceza hukuku alanında toplumsal gereksinmelerin zorunlu kıldığı yasal düzenlemeleri yaparken, Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına ba lı kalmak koşuluyla, hangi eylemlerin suç sayılıp sayılmayacağı, suç sayılmaları durumunda da yaptırımlarının hürriyeti bağlayıcı ceza mı, yoksa para cezası mı olması gerekeceği ve nelerin a ırla tırıcı veya hafifletici neden olarak kabul edileceği konularında takdir yetkisine sahiptir.

Bu nedenle, kural Anayasa'ya aykırı değildir.

İtiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 13. ve 138. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 36. maddesinin 4262 sayılı Yasa ile de i tirilen üçüncü fıkrasındaki "... ilk tespitte bir aydan iki aya kadar, ... hafif hapis cezası verilir. ... 7.200.000 lira hafif para cezasıyla da cezalandırılırlar" kuralının, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDD NE, 28.12.1998 gününde OYB RL   YLE karar verildi.

Başkan
Ahmet Necdet SEZER

 ye
Samia AKBULUT

 ye
Ha ım KILIÇ

Esas Sayısı : 1998/16
Karar Sayısı : 1998/88

Üye

Yalçın ACARGÜN

Üye

Sacit ADALI

Üye

Ali HÜNER

Üye

Lütfi F. TUNCEL

Üye

Mustafa YAKUPOĞLU

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Mahir Can ILICAK

Üye

Rüştü SÖNMEZ